

Jaarverslag Vereniging Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek 2019

De Vereniging Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek is in 1938 opgericht en heeft een nauwe band met de KB en haar collecties. Dankzij een financiële bijdrage van de Vrienden kan de KB topstukken aanschaffen die niet in het normale aanschafbudget passen. Zo blijft belangrijk cultureel erfgoed toegankelijk voor het Nederlandse publiek. De KB organiseert diverse activiteiten als blijk van waardering voor de huidige Vrienden en om nieuwe Vrienden te werven.

Aanwinsten in 2019

In 2019 hebben de Vrienden bijgedragen aan de aanschaf van het *Nieuw printenboek voor kinderen* en het *Getijdenboek Jason Meester*.

Nieuw printenboek voor kinderen

Vanaf 1798 verscheen bij de Nijmeegse uitgever/boekhandelaar de meertalige encyclopedie voor kinderen: *Nieuw printenboek voor kinderen*. De teksten zijn in het Nederlands, Duits, Frans, Engels en Italiaans. Het werk verscheen in losse afleveringen, met vijf teksten met platen uit verschillende categorieën: planten en dieren, natiën en Goden, fabrieken en ambachten, natuurtonelen, werktuigen. Het werk was geïnspireerd op de Duitse encyclopedie van Bertuch, *Bilderbuch für Kinder*. Het is het meest complete exemplaar wereldwijd.

Getijdenboek Jason Meester

Het *Getijdenboek Jason Meester* is een Middel Nederlands getijdenboek op perkament dat rijkelijk versierd is met gedecoreerde initialen en margedecoratie. Het boek bevat drie gehistoriseerde initialen van de Meester van de Londense Jason, kortweg de Jason Meester. Hij dankt zijn naam aan een Middel Nederlands handschrift uit circa 1475-1480 met Raoul Lefèvre's *Historie van Jason*, dat in Londen wordt bewaard. De Jason Meester was actief in Noord-Holland, zeer waarschijnlijk in de stad Haarlem. Hij behoort tot de belangrijkste verluchters in de jaren zeventig van de 15de eeuw.

Activiteiten

In 2019 verzorgde de KB weer diverse bijeenkomsten waar de Vrienden voor waren uitgenodigd. Zo ging het eerste KB Café over de zeer zeldzame incunabel *Raoul Lefèvre, Le recueil des histoires de Troyes*. Haarlem, Jacob Bellaert, 1485-86. Tijdens het podiumgesprek werd er niet alleen over Bellaert gesproken, maar werd de bijzondere aanwinst ook getoond! Leuk om te vermelden: deze aankoop is in 2018 mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Vriendenvereniging.

In oktober waren de Vrienden van harte welkom bij de feestelijke opening van de tentoonstelling *Foute boeken*, die de KB samen met Meermanno organiseert. De tentoonstelling loopt nog tot 1 maart 2020.

Verder was er in november een verrassend podiumgesprek met de huishoreografen van het Nederlands Dans Theater (NDT) en KB-conservator Oude Drukken Marieke van Delft. Het NDT heeft zich voor zijn zestigjarig jubileum laten inspireren door de composities van de flora en fauna in *Het rariteitenkabinet (1734-1765)* van Albertus Seba en *De verandering der Surinaamsche insecten (1705)* van Maria Sibylla Merian. Na afloop was een kleine foto-expositie te zien van het werk dat de huishoreografen León en Lightfoot samen met fotograaf Rahi Rezvani maakten. Vrienden van de KB en het NDT betaalden geen toegang voor dit KB Café.

Volgend op een drietal bijeenkomsten eind 2018 en begin 2019 waarbij kunstenaarsboeken uit de Koopmans-collectie waren getoond, organiseerde de KB twee presentaties over kunstenaarsboeken waarin dieren een rol spelen. Karel Appel, Escher, Werkman, Braque en vele anderen maakten prachtige prenten waarbij zij zich lieten inspireren door honden, vogels en paarden. Voor de presentaties selecteerde Paul van Capelleveen, collectiespecialist Bijzondere werken, boeken van verschillende kunstenaars uit de collectie van de KB.

Het laatste KB Café stond in het teken van Schrijven over dieren. Dichter Erik Jan Harmens ging in gesprek met twee schrijvers/filosofen die zich in hun werk intensief met de dierenwereld bemoeien: Eva Meijer en Peter van Lier. Het gesprek is opgenomen en te beluisteren via het YouTube-kanaal van de KB.

Excursie Leiden

De jaarlijkse excursie vond deze keer plaats in Leiden en bestond uit een bezoek aan Bibliotheca Thysiana en de Hortus Botanicus, inclusief een lunch. In de ochtend bracht de ene groep een bezoek aan Bibliotheca Thysiana. Dit is de enige bibliotheek in Nederland uit de zeventiende eeuw die in zijn oorspronkelijke behuizing bewaard is gebleven. De rondleiding werd verzorgd door bestuurslid prof. dr. P.G. Hoftijzer. De andere groep kreeg een rondleiding in de Hortus Botanicus, de oudste botanische tuin van Nederland. Tijdens de gezamenlijke lunch kwamen alle 40 Vrienden bijeen in het Pakhuis, waarna de groep in de middag weer werd gesplitst.

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering (ALV) vond plaats op 27 juni 2019 in de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag. De voorzitter heette de Vrienden hartelijk welkom, en een bijzonder welkom was er voor de heer F. Kist (voormalig voorzitter van de Vriendenvereniging), de heer J. Steenbakkers (voorzitter kascommissie) en de twee kandidaat-bestuursleden: mevrouw S. Backer-Huygen en de heer P.G. Hoftijzer. Het bestuur sprak zijn waardering uit voor de hoge opkomst.

Belangrijk punt op de agenda was de benoeming van twee nieuwe bestuursleden: mevrouw S. Backer-Huygen en de heer P.G. Hoftijzer. De voordracht werd bij acclamatie aanvaard en de voorzitter stelde blij te zijn met de expertise die de nieuwe bestuursleden meebrengen en wenste hun veel plezier bij deze prachtige Vriendenvereniging.

Het jaarverslag werd toegelicht door de penningmeester. De ledenvergadering verleende décharge voor het gevoerde beleid. De ALV heeft de heer Steenbakkers en mevrouw Van Volkom onder dankzegging benoemd voor de kascommissie van volgend jaar. De heer Horneman is net als vorig jaar bereid om zich aan te melden als plaatsvervangend lid.

De Vereniging Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek telde op 31 december 2019 567 leden.

In het bestuur hadden zitting: drs. H.A. Pabbruwe (voorzitter), mevrouw drs. N.N. van Willigen (secretaris), drs. F.A. Kooij RBA (penningmeester), drs. E. van Welie, prof dr. P.G. Hoftijzer en mevrouw S. Backer-Huygen. Mevrouw dr. E.J.B. Knibbeler had als algemeen directeur van de KB q.q. zitting in het bestuur.

Aansluitend op de Algemene Ledenvergadering vertelde Jeroen Vandommele, conservator Moderne handschriften, het verhaal achter enkele bijzondere aanwinsten van 2019 en hij lichtte toe wat de geselecteerde collectiestukken zo uniek maakt. Marieke van Delft, conservator Oude Drukken, gaf een toelichting op haar boek *De geschiedenis van Nederland in 100 oude kaarten*. Tot slot was er de mogelijkheid om de expositie over de geschiedenis van Nederland in 100 oude kaarten te bezoeken in de expositieruimte of om een rondleiding door de KB te volgen. De middag werd afgesloten met een hapje en een drankje.